

Europese Commissie komt met voorstel voor aanpassing Richtlijn Prioritaire Stoffen

Op 31 januari 2012 bracht de Europese Commissie het lang verwachte [voorstel tot aanpassing van de Richtlijn Prioritaire Stoffen](#) uit. Internationaal wordt deze richtlijn afgekort tot EQSD, wat staat voor *Environmental Quality Standard Directive*. De huidige richtlijn stamt uit 2008 en omvat momenteel een lijst van 33 prioritaire stoffen volgens het regiem van de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Globaal omvat het voorstel tot herziening drie zaken:

1. De toevoeging van 15 stoffen aan de bestaande lijst van prioritaire stoffen;
2. Een aanpassing voor de waarden van de milieukwaliteitsnormen voor een aantal prioritaire stoffen;
3. Een voorstel om tot een Europese *watchlist* te komen van stoffen die gemonitord zouden moeten worden om tot een goede beoordeling voor opname op de prioritaire stoffenlijst te komen.

De 15 nieuwe prioritaire stoffen in het voorstel zijn:

- De gewasbeschermingsmiddelen acetonifon, bifenoxy, cypermethrin, dicofol, heptachloor en quinoxifen;
- De biociden cybutryne, dichlorvos en terbutryn;
- De industriële chemicaliën PFOS en hexabroomcyclo-dodecaan (HBCDD);
- De verbrandingsproducten dioxine en dioxine-achtige PCB's;
- De hormonen 17 alfa-ethinylestradiol (EE2) en 17 beta-estradiol (E2) en het geneesmiddel diclofenac.

IAWR zowel blij met de voorstellen, als kritisch

De *Internationale Arbeitsgemeinschaft der Wasserwerke im Rheineinzugsgebiet* (IAWR), waar RIWA-Rijn onderdeel van uitmaakt, heeft het voorstel van de Europese Commissie verwelkomt, maar plaatst tevens enkele kritische kanttekeningen. Deze kanttekeningen staan in [het IAWR-standpunt](#) dat onder andere is ingebracht bij de werkgroep Waterkwaliteit/Emissies van de ICBR en Europarlementariër Richard Seiber, oprichter en voorzitter van de EP *Water Group*.

Enkele hoofdpunten uit het IAWR-commentaar zijn:

- De voorgestelde milieukwaliteitsnormen zijn uitsluitend gebaseerd op ecologische criteria en houden daardoor geen rekening met de drinkwaterfunctie van oppervlaktewater. IAWR pleit voor betere afstemming met de normen uit de Drinkwaterrichtlijn (98/83/EG) en het daarin gevolgd voorzorgbeginsel.
- De IAWR verwelkomt de voorgestelde milieukwaliteitsnorm voor diclofenac van 0,1 µg/l, omdat die overeenkomt met de streefwaarde uit het Donau-, Maas- en Rijnmemorandum.
- De reductie van emissies van prioritaire stoffen naar oppervlaktewater waaruit drinkwater wordt bereid moet vooral bij de bron van die emissies worden gerealiseerd.

Stand van zaken project 'Nieuwe stoffen & herziening stoffenlijsten'

Onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is het project 'nieuwe stoffen/herziening stoffenlijsten' uitgevoerd. De doelstellingen van de KRW zijn in Nederland geïmplementeerd in het [Besluit Kwaliteitsdoelstellingen en Monitoring Water \(BKMW\)](#) en de [Ministeriële Regeling Monitoring KRW \(MR\)](#). Het project richtte zich op de volgende drie vragen:

1. Welke stoffen van de MR zijn niet meer relevant, en kunnen van de MR monitoring KRW worden afgevoerd?
2. Zijn er nieuwe kandidaatstoffen voor opname in de MR of het BKMW? Bij het BKMW betreft dit de drinkwaterrelevante stoffen.
3. Zijn er nieuwe kandidaatstoffen voor opname op een Nederlandse *watchlist* (zie ook het vorige artikel), met als doel deze te monitoren aanvullend op de wettelijke verplichtingen MR en BKMW?

Het project heeft een lijst opgeleverd met potentiële probleemstoffen en een advies hoe hier mee om te gaan. De in het project beoordeelde stoffen zijn ingedeeld in de volgende vijf categorieën:

1. stoffen die in aanmerking komen voor opname in BKMW en/of de MR.
2. stoffen met mogelijke risico's voor zowel drinkwaterfunctie als ecologie.
3. stoffen met mogelijke risico's voor drinkwaterfunctie.
4. stoffen met mogelijke risico's voor ecologie/mens.
5. stoffen zonder aantoonbare risico's en daarmee geen kandidaat voor de Nederlandse *watchlist*.

Aandacht voor drinkwaterrelevante stoffen

Ten behoeve van dit project heeft RIWA een lijst van 14 geprioriteerde, nog niet genormeerde drinkwaterrelevante stoffen ingebracht, ondersteund door Vewin. De stoffen op deze lijst zijn meerdere keren in meerdere jaren op meerdere meetlocaties langs de Maas en/of Rijn aangetroffen boven de streefwaarden uit [het Donau-, Maas- en Rijnmemorandum](#) (DMR-streefwaarden). In het eindadvies van het project zijn deze 14 stoffen als volgt in de bovengenoemde categorieën ingedeeld:

1. amidotrizoïnezuur, carbamazepine, di-isopropylether (DIPE), metformine en metoprolol;
2. benzotriazol en bisfenol-A;
3. 1,4-dioxaan, lincomycine, MTBE, pentoxifylline, fenazon, sotalol en sulfamethoxazol.

Alle 14 door RIWA en Vewin ingebrachte drinkwaterrelevante stoffen staan daarmee op de Nederlandse *watchlist* van in totaal 24 stoffen. Het advies van het ministerie van I&M aan de waterbeheerders is om de stoffen uit categorie 1 - uitgezonderd DIPE - te gaan monitoren. Tevens wordt voor deze vier stoffen normafleiding onderzocht. Op dit moment wordt het advies binnen het raamwerk van overlegstructuren rond

de KRW uitgewerkt tot concrete meetprogramma's. Het verkrijgen van een landelijk beeld van categorie 1 stoffen heeft prioriteit. Voor stoffen uit categorie 2 t/m 4 is aan de waterbeheerders gevraagd rekening te houden met de adviezen bij bepaling of monitoring noodzakelijk is in hun beheersgebied.

Projectgroep MIKRO van de ICBR

Tijdens de 14^e Rijnministersconferentie op 18 oktober 2007 heeft de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn (ICBR) besloten om een gemeenschappelijke strategie uit te werken ter reductie van de lozing van microverontreinigingen afkomstig uit stedelijke gebieden en andere (diffuse) bronnen op de Rijn en zijn zijrivieren. Daartoe is een projectgroep microverontreinigingen (MIKRO) in het leven geroepen. Namens de IAWR neemt RIWA deel aan deze projectgroep.

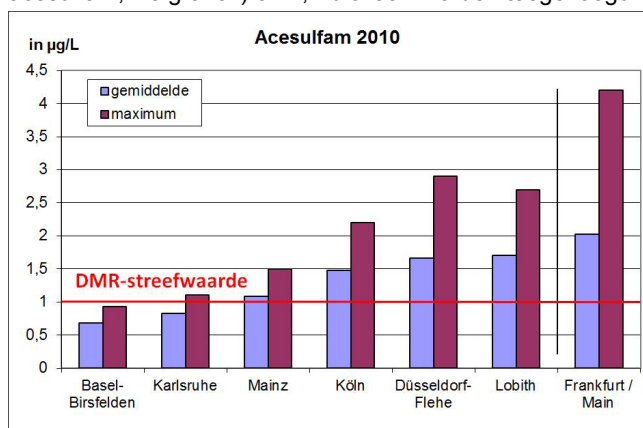
De projectgroep heeft sinds 2008 een aantal rapporten uitgebracht:

- [Strategie voor stedelijk en industrieel afvalwater](#)
- [Evaluatierapport humane geneesmiddelen](#)
- [Evaluatierapport biociden en corrosie werende middelen](#)
- [Evaluatierapport oestrogenen](#)
- [Evaluatierapport röntgencontrastmiddelen](#)
- [Evaluatierapport geurstoffen](#)

Momenteel werkt de projectgroep aan evaluatierapporten over vlamvertragers, complexvormers en geperfluoreerde verbindingen. Ook wordt gewerkt aan een syntheserapport over de integrale beoordeling van alle voorgestelde maatregelen en een strategie ter reductie van microverontreinigingen uit diffuse bronnen.

Drinkwaterrelevante stoffen in de Rijn

De ICBR heeft op de Rijnstoffenlijst de volgende drinkwaterrelevante stoffen opgenomen: diglyme, ETBE, MTBE, PFT's, carbamazepine, diclofenac, amidotrizoïnezuur, jopamidol, jopromide, glyfosaat, AMPA, isoproturon, diuron, DTPA en EDTA. De Rijnsoeverstaten hebben deze stoffen inmiddels in hun meetprogramma's opgenomen. De IAWR wil dat aan deze lijst benzotriazol, kunstmatige zoetstoffen (waaronder acesulfam, zie grafiek) en 1,4-dioxaan worden toegevoegd.

Evaluatie van drinkwaterrelevante stoffen in de Maas

Sinds 2007 onderzoeken de bedrijven die van Maaswater drinkwater maken systematisch naar drinkwater relevante stoffen. KWR Water Cycle Research Institute (KWR) ontwikkelde in 2007 een selectiemethode, die leidde tot een lijst van aandachtstoffen. Iedere twee jaar wordt deze lijst geëvalueerd. In 2009 voerde KWR de eerste evaluatie uit, eind 2011 heeft Het Waterlaboratorium de tweede evaluatie afgerond.

Naast een vernieuwing van de lijst van drinkwaterrelevante stoffen voor de Maas heeft Het Waterlaboratorium ook de methodiek enigszins aangepast. Met deze aanpassingen wordt de meetfrequentie voor een aantal stoffen verhoogd van 4 naar 13 keer per jaar. Tevens wordt een aantal voorstellen gedaan voor nieuw te meten, mogelijk drinkwaterrelevante stoffen. De 19 drinkwaterrelevante stoffen voor de Maas zijn benzo(a)pyreen, diuron, MCPA, DIPE, EDTA, 2,4-D, chloortoluron, isoproturon, metolachloor, diclofenac, MCPP, MTBE, nicosulfuron, tributylfosfaat, glyfosaat, carbamazepine, carbendazim, chloridazon en metoprolol. Daarnaast zijn 23 mogelijk drinkwaterrelevante stoffen aangewezen, die weliswaar worden aangetroffen in de Maas, maar nog niet aan alle criteria voor drinkwaterrelevantie voldoen: acetylsalicylzuur, amidotrizoïnezuur, AMPA, BAM, cafeïne, DEET, diglyme, dimethenamide, estrogene activiteit, ETBE, fenazon, fluoride, ibuprofen, johexol, jomeprol, jopamidol, jopromide, lincomycine, metazachloor, naproxen, sotalol, sulfamethoxazool en urotropine. De onderstreepte stoffen hebben momenteel nog geen milieukwaliteitsnormen (MKN) onder het regiem van de KRW. Momenteel werkt de Expertgroep Waterkwaliteit Maas (EWM) van RIWA de voorstellen voor nieuw te meten stoffen uit tot een uniform meetprogramma voor 2013. De uitkomsten van de tweede evaluatie staan in het rapport '[Relevant substances for Drinking Water production from the river Meuse. An update of selection criteria and substances lists](#)'.

Nieuwe stoffen: nog geen normen, wel zorgen

Alle genoemde nieuwe stoffen zijn boven de DMR-streefwaarde (meestal 0,1 µg/l) aangetroffen in rivierwater dat voor de bereiding van drinkwater wordt ingezet. Als de concentraties boven de DMR-streefwaarden uitkomen vraagt RIWA er aandacht voor bij de waterbeheerders, zowel landelijk als internationaal. Willen we met het huidige niveau van zuivering voor de productie van drinkwater kunnen volstaan, of dit niveau conform artikel 7 lid 3 van de KRW op termijn verlagen, dan moeten de bronnen schoner worden. In aanloop naar de tweede tranche stroomgebiedbeheerplannen blijft RIWA hier expliciet aandacht voor vragen.

Overige RIWA publicaties

[RIWA-base. Details van het gegevensbeheer 1.0](#)